

Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών Ειδήσεων για το Κόσσοβο (17.07.2023)

A. Μακροοικονομικά Μεγέθη.

1. Εισροή άμεσων αλλοδαπών επενδύσεων.

Η καθαρή εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) στο Κόσσοβο ανήλθε σε 251,5 εκατομμύρια Ευρώ (275,9 εκατομμύρια δολάρια) την περίοδο Ιανουαρίου-Απριλίου 2023, έναντι 184,1 εκατομμυρίων Ευρώ την ίδια περίοδο του 2022, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Κεντρική Τράπεζα. Μόνο τον Απρίλιο, οι καθαρές εισροές ΑΞΕ στο Κόσσοβο ανήλθαν σε 61,7 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 67,5 εκατομμυρίων Ευρώ τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους.

Ο μεγαλύτερος όγκος εισερχόμενων ξένων επενδύσεων στο Κοσσυφοπέδιο τον Απρίλιο, ύψους 13,9 εκατομμυρίων Ευρώ, προήλθε από τη Γερμανία και ακολούθησε η Ελβετία με 11,5 εκατομμύρια Ευρώ. Ο κλάδος που προσέλυσε τον μεγαλύτερο όγκο επενδύσεων από μη κατοίκους τον Απρίλιο ήταν οι κτηματομεσιτικές δραστηριότητες με 37,4 εκατ. Ευρώ.

2. Εξέλιξη μεταναστευτικών εμβασμάτων.

Τα συνολικά μεταναστευτικά εμβάσματα προς το Κόσσοβο αυξήθηκαν κατά 11,5% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε 502,1 εκατομμύρια Ευρώ (550,2 εκατομμύρια δολάρια) τους πρώτους πέντε μήνες του έτους, σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας. Μόνο τον Μάιο 2023, τα συνολικά εμβάσματα από το εξωτερικό ανήλθαν σε 117,5 εκατομμύρια Ευρώ, έναντι 101,1 εκατομμυρίων Ευρώ τον Μάιο του 2022, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία που δημοσίευσε η Κεντρική Τράπεζα. Τα συνολικά ξένα εμβάσματα προς το Κόσσοβο αυξήθηκαν κατά 5,1% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε 1,2 δισεκατομμύρια Ευρώ το 2022.

3. Αύξηση φορολογικών εσόδων.

Η Φορολογική Διοίκηση του Κοσόβου ανακοίνωσε ότι έχει εισπράξει 423,2 εκατομμύρια Ευρώ (463,5 εκατομμύρια δολάρια) σε φορολογικά έσοδα το πρώτο εξάμηνο του 2023, αυξημένα κατά 68 εκατομμύρια Ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η αύξηση των φορολογικών εσόδων είναι αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων που έγιναν στις βασικές διαδικασίες της φορολογικής αρχής, οι οποίες οδηγούν σε αυξημένη αποτελεσματικότητα και διαφάνεια στις διαδικασίες εισπράξης φόρων, αναφέρει σε ανακοίνωσή της η Φορολογική Διοίκηση. Η Φορολογική Διοίκηση εισέπραξε 723,9 εκατ. Ευρώ σε φορολογικά έσοδα το 2022, αυξημένα κατά 21,1% σε ετήσια βάση.

B. Τοπικά Επιχειρηματικά Νέα.

1. Κατασκευή τμήματος Αυτοκινητοδρόμου.

Η Δημόσια Επιχείρηση Κρατικών Οδών (PESR) της Βόρειας Μακεδονίας κάλεσε προσφορές προεπιλογής για διαγωνισμό, για την κατασκευή τμήματος αυτοκινητόδρομου από την πρωτεύουσα Σκόπια έως τα σύνορα με το Κόσσοβο, ανέφερε η εταιρεία. Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει έργα σε ένα υπο-τμήμα μήκους 10,5 χιλιομέτρων του αυτοκινητόδρομου TEN-T Route 6, ανέφερε η PESR στην προκήρυξη διαγωνισμού. Η προθεσμία για την υποβολή των εγγράφων προεπιλογής είναι η 21η Αυγούστου 2023. Η PESR θα χρηματοδοτήσει το έργο χρησιμοποιώντας δάνειο 167,6 εκατομμυρίων Ευρώ (187,2 εκατομμύρια δολάρια) από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ). Το έργο θα επωφεληθεί επίσης από επιχορήγηση 20,8 εκατομμυρίων Ευρώ που παρέχεται μέσω του Επενδυτικού Πλαισίου Δυτικών Βαλκανίων (WBIF).

2. Παροχή δανείου της ΕΤΑΑ προς NLB Bank.

Η NLB Banka Prishtina έχει γίνει τράπεζα εταίρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) στο Κόσσοβο. Η ΕΤΑΑ έχει χορηγήσει δύο δάνεια 10 εκατομμυρίων ευρώ συνολικής αξίας στην NLB Prishtina, η οποία θα δανείσει τα κεφάλαια σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων εταιρειών που διευθύνονται ή ανήκουν σε γυναίκες. Από τη συνολική χρηματοδότηση, τα 7 εκατομμύρια Ευρώ των κεφαλαίων της ΕΤΑΑ θα διοχετευθούν σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σε όλο το Κόσσοβο. Αυτό το πακέτο, μέρος του καθιερωμένου πλαισίου της ΕΤΑΑ για τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές (όπως οι τοπικές συνεργαζόμενες τράπεζες), στοχεύει στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας τόσο των δανειοληπτών όσο και των δανειστών. Οι ΜΜΕ θα μπορούν να επενδύουν κεφάλαια στην ανάπτυξη της εταιρείας και η συνεργαζόμενη τράπεζα θα επεκτείνει τη γκάμα των προϊόντων της για δανεισμό μικρών επιχειρήσεων και το χαρτοφυλάκιό της για ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πιο απομακρυσμένων περιοχών του Κοσσυφοπεδίου.

Τα υπόλοιπα 3 εκατ. ευρώ θα στηρίξουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και θα δοθούν ως δάνεια σε εταιρείες που ανήκουν ή διαχειρίζονται γυναίκες. Αυτή η χρηματοδότηση αποτελεί μέρος του προγράμματος Women in Business της ΕΤΑΑ, μια πρωτοβουλία που συνδυάζει δάνεια και επιχειρηματικές συμβουλευτικές υπηρεσίες για γυναίκες επιχειρηματίες. Στο πλαίσιο του έργου, η NLB Prishtina θα δοκιμάσει και θα εισαγάγει νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα και θα παρέχονται επιχειρηματικές συμβουλές σε γυναίκες επιχειρηματίες στο πλαίσιο του προγράμματος Συμβουλών για μικρές επιχειρήσεις της ΕΤΑΑ. Η κυβέρνηση της Σουηδίας θα υποστηρίξει αυτό το μέρος του δανείου, με κεφάλαια που θα διατεθούν για συμβουλευτικές υπηρεσίες για γυναίκες επιχειρηματίες και για την ανάπτυξη ικανοτήτων.

3. Τραπεζικά δάνεια για την πράσινη ανάπτυξη.

Η ProCredit Bank Kosovo στοχεύει να επεκτείνει το μερίδιο των πράσινων δανείων στο χαρτοφυλάκιό της στο 18% φέτος και περαιτέρω σε 20% το επόμενο έτος και 25% το 2025, παρά τα κενά στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις ιδιαιτερότητες της τοπικής αγοράς ενέργειας. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου ανέφερε σε πρόσφατη συνέντευξη ότι το 2022, η ProCredit Kosovo κατέγραψε αύξηση 11% των πράσινων δανείων, στο συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων, ελαφρώς κάτω από τις προσδοκίες.

Ο πράσινος δανεισμός, ωστόσο, έχει σταματήσει λόγω της απροθυμίας της χώρας να απομακρυνθεί από τον άνθρακα. Το Κόσσοβο έχει το τρίτο μεγαλύτερο απόθεμα λιγνίτη στην Ευρώπη και το πέμπτο μεγαλύτερο στον κόσμο. Οι φτηνές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας από εργοστάσια με καύσιμα άνθρακα σε συνδυασμό με την παγκόσμια ενεργειακή κρίση μείωσαν το κίνητρο της κυβέρνησης να κινηθεί γρήγορα προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ωστόσο, η κυβέρνηση του Κοσσοβού ενέκρινε πέρυσι ενεργειακή στρατηγική με στόχο να ανέλθει σε ποσοστό 35% το μερίδιο της κατανάλωσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο συνολικό μείγμα και να υλοποιηθεί εγκατάσταση 1.300 MW δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως το 2031.

Γ. Νέα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για ελληνικές επιχειρήσεις.

1. Εξέλιξη Λιανικού Εμπορίου.

Η Στατιστική Υπηρεσία του Κοσσοβού (KAS) δημοσίευσε τις Βραχυπρόθεσμες Στατιστικές Λιανικού Εμπορίου για τον μήνα Απρίλιο 2023.

Τον Απρίλιο του 2023, ο δείκτης κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου είχε τη μεγαλύτερη άνοδο, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους σε: Λιανικές πωλήσεις όχι σε καταστήματα, πάγκους ή αγορές ποσοστό + 66,2%, λιανικές πωλήσεις, όχι σε καταστήματα (ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά) ποσοστό + 34,2%.

Μείωση παρατηρήθηκε σε: Λιανικό εμπόριο λοιπού οικιακού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα -10,5%, λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε εξειδικευμένα καταστήματα -5,9%.

Τον Απρίλιο του 2023, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων είχε τη μεγαλύτερη άνοδο σε: Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνίας σε εξειδικευμένα καταστήματα 6,9%, λιανικό εμπόριο λοιπών προϊόντων σε εξειδικευμένα καταστήματα 3,8%.

Μείωση σημειώθηκε σε: Λιανικές πωλήσεις όχι σε καταστήματα, πάγκους ή αγορές -27,2%, λιανικό εμπόριο ειδών πολιτισμού και αναψυχής σε εξειδικευμένα καταστήματα -9,6%.

2. Εξέλιξη στον τομέα των υπηρεσιών.

Η Στατιστική Υπηρεσία του Κοσσόβου (KAS) δημοσίευσε τις Βραχυπρόθεσμες Στατιστικές Υπηρεσιών για τον μήνα Απρίλιο 2023.

Τον Απρίλιο του 2023, ο δείκτης κύκλου εργασιών υπηρεσιών είχε τη μεγαλύτερη άνοδο, (%), σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους, στα Ταξιδιωτικά Γραφεία 85,07%, Καφέ-Εστιατόρια 71,74%, Αρχιτεκτονικές και Μηχανικές Δραστηριότητες 66,68%, Μεταφορές και αποθήκευση 63,49%, Εμπόριο 37,28%, Ξενοδοχεία 31,6% και Υπηρεσίες Ενημέρωσης και Επικοινωνίας 16,29%.

Τον Απρίλιο του 2023, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων αυξήθηκε σε: Ενημέρωση και Επικοινωνία 33,58%, Καφέ-Εστιατόρια 20,28%, Μεταφορές και αποθήκευση 14,16%, Ξενοδοχεία 13,89%, Εμπόριο 10,43%, Αρχιτεκτονικές και Μηχανικές Δραστηριότητες 10%, Ταξιδιωτικά γραφεία 6,27%, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους.

3. Εξέλιξη στον τομέα της βιομηχανίας.

Η Στατιστική Υπηρεσία του Κοσσόβου (KAS) δημοσίευσε τις βραχυπρόθεσμες στατιστικές του τομέα της βιομηχανίας για τον μήνα Απρίλιο 2023.

Τον Απρίλιο του 2023, ο δείκτης όγκου του τομέα παρουσίασε αύξηση στους κλάδους ύδρευσης, διαχείρισης και επεξεργασίας αποβλήτων κατά 0,3%, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους.

Μείωση σημειώθηκε στην εξορυκτική βιομηχανία, ορυχεία και λατομεία, κατά -0,7%, στην μεταποιητική βιομηχανία -0,1% καθώς και στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού κατά -0,1%).